

1. számú melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm.
rendelet szerint

Javaslat a

**Kossuth és '48 emlékezete. Kossuth utcatábla a Babics-házon
„[nemzeti érték megnevezése]”**

Lovászpataka Települési Értéktárába történő felvételéhez

Készítette:

Bartha Lászlóné Borsó Katalin

Lovászpataka, 2016.02.01.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Lovászpatonai Baráti Kör Közhasznú Egyesület
8553 Lovászpataka, Kossuth utca 50 .....

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Bartha Lászlóné Borsó Katalin.....**
Levelezési cím: **2484 Agárd Kinizsi u 1/b.....**
Telefonszám: **0620/9232533.....**
E-mail cím: **barthaborsokati@gmail.com .....**

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

Kossuth és '48 emlékezete. Kossuth utcatábla a Babics-házon

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszer gazdaság	egészség és életmód	épített környezet
ipari és műszaki megoldások	<u>kulturális örökség</u>	sport
természeti környezet	turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Lovászpataka, Kossuth tér, Babics-ház

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

települési tájegységi megyei külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Kossuth Lajos több szállal is kapcsolható Lovászpatonához:

Kossuth – Meszlényi házasságkötés

A falu határában álló csárdapusztai kápolna falán elhelyezett emléktábla Kossuth Lajos és a kisdémi Meszlényi Terézia házassága megáldásának állít emléket. A szájhagyomány szerint 1841-ben ezen esküvő kapcsán járt Kossuth Lovászpatonán Tutos Fichtner Ferenc evangélikus lelkésznél. A kápolnánál minden év március 15-én megemlékezést tartanak, melynek rendszeres résztvevői a lovászpatonai küldöttek.

A házasságkötéssel kapcsolatban érdemes megjegyezni, hogy Kossuth Zsuzsannát, Kossuth Lajos testvérhúgát Meszlényi Rudolf, Terézia öccse vette feleségül.

A Meszlényi család lovászpatonai kötődését erősíti, hogy Teréz Jozephus nevű öccsének keresztszülei Lovászpataka földesurai: gróf Győry Krisztina és Somogyi János. A Pápateszéri Római Katolikus Plébánia 1817-es keresztelési anyakönyve csak a neveket tünteti fel. Így a keresztapa Somogyi János államtanácsos 16 éves fia, János lehet.

1848-1849 szabadságharc

H. Szabó Lajos kutatásaiból négy lovászpatonai honvédről tudunk, akik részt vettek a szabadságharcban. Közülük Sáry György, Minderlein Ignác esperes-plébános és Kovács György a falu temetőjében nyugszanak. Minden év március 15-én koszorúzással emlékezik meg róluk Lovászpatonán lakossága. A negyediket, Pozsgai Károly honvéd hadnagyot Komáromban temették el.

Kossuth utca, utcátábla, Kossuth tér, díszpolgári cím

1889-ben, amikor Kossuth Lajost megfosztották magyar állampolgárságától, a hazai visszahonosítási mozgalomnak lelkes híve volt Lovászpatonán is. 1892-ben jegyzőkönyvbe foglalta első díszpolgárának, Kossuth Lajosnak a nevét. Egy évvel később bensőséges ünnepség keretében adták Kossuth nevét eleink főutcáknak és az Árpádkori templomtól a Glatz Nagyvendéglőig húzódó térnek. A téren ekkor már állt a Somogyiné Györy Krisztina grófnő által emelt Szent Vendel szobor és Babics Endre pékmester üzlete-háza. Ezen az épületen, – mely pár évvel később a híres orvosprofesszor, a Kossuth-díjas Dr. Babics Antal, valamint bátyja Dr. Babics Endre kanonok, címzetes apát szülőháza lett – helyezték el az utcátáblát. A kőtáblára korabeli helyesírással, nyomtatott arany betűkkel írták:

KOSUTH-UTCZA
1892. SZEPTEMBER 19.

Mikor Lovászpatonán díszpolgárrá választotta Kossuth-ot, az 1892. szeptember 15-én kelt Turinba küldött értesítő levél aláírói közül nem hiányozhatott a közeli Gic-Páltelekpuszta ura, Gelsei és Szolgagyőri Bíró Vince egykori honvéd huszártiszt sem. Gelsei 1897.11.26-án Pápán halt meg, Sós törvényszéki bíró kriptájában nyugszik. A gyászmisést Lovászpatonán a katolikus templomban Mórocz Antal plébános mutatta be. Gelsei fia, ifjabb Gelsei Bíró Vince Kossuth keresztgyermeké volt, Lovászpatonán élt, és itt is temették el 1915-ben.

Kossuth relikviák

1894-ben halt meg Kossuth Lajos. 2871 koszorú került a sírjára. E koszorúkból emlékül tépett, azóta kóróvá száradt csokrot a legutóbbi időkig őrizték Lovászpatonán az itt szolgáló Szalay Mihály evangélikus lelkész családjának tagjai – olvasható H. Szabó Lajos történelmi írásában. A tiszteletes unokája, Pölöskei István beszéli el, hogy híven emlékezik egy őszülő hajtincsre, mely Kossuthé volt, s melyet nagy becsben tartottak szülei. A Kossuth-relikviák valószínűleg Bognár Endre korábbi lovászpatonai evangélikus lelkész hagyatékából származtak, hiszen Bognár Endréné Leporini Augusztina komornaként dolgozott annál az Ihasz családnál, melynek fia, Ihasz Dániel életre szóló barátja, harcostársa volt Kossuthnak. A temetés után fél évre gyászba borult Lovászpatonán. Még a lakodalmakban is mellőzték a zenét a szívükben gyászoló patonaiak.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A Kossuth-kultusz 1848 óta él Lovászpatonán. Emlékezete megőrzendő érték a falu kultúrája számára.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

H. Szabó Lajos: Kossuth emlékek Veszprém megyében (1997)

Pölöskei István: Lovászpatonán (2009)

Bartháné Borsó Katalin: Apáink szülőföldje 82015)

Gelsei Bíró Zoltán: A Habsburg-ház bűnei. Magyarország 400 éves szenvedésének története. I-II kötet.

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

.....

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja

1/1 Kossuth utcátábla a Babics-házon Fotó: Magyar Zoltán

1/2 Kossuth tér a Babics-házzal Fotó: Magyar Zoltán

1/3 Babics-ház 1920-ból (archív képeslap)

1/4 Levél Kossuth-nak 1892-ből (kézirat)

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek .....

.....

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat .....

.....